

B.A. Sem.-5 Examination

CC-306

Economics (New)

November-2025

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

પ્રશ્ન-1 સંશોધનની વ્યાખ્યા આપી. સંશોધનના ખ્યાલની સમજૂતી આપો (14)
અથવા

સંશોધન પ્રશ્નની પસંદગી અને ઘડતરમાં કઈ બાબતો ધ્યાનમાં રાખવામાં આવે છે? (14)
પ્રશ્ન-2 સમષ્ટિ એટલે શું? સમષ્ટિના પ્રકારો દર્શાવી સમષ્ટિ અને નિદર્શની સમજૂતી આપો.
અથવા

ટૂંકનોંધ લખો : (1) નિદર્શનું માળખું
(2) બિનસંભાવનાત્મક નિદર્શન

પ્રશ્ન-3 મુલાકાત પદ્ધતિનો અર્થ અને તેના લક્ષણોની સમજૂતી આપો. (14)
અથવા

મુલાકાત પદ્ધતિની ઉપયોગીતા અને મર્યાદાઓ સમજાવો.

પ્રશ્ન-4 (અ) મધ્યકનો અર્થ આપી, મધ્યકના ગુણ-દોષ લખો. (7)
(બ) નીચેની માહિતી પરથી મધ્યક શોધો. (7)

વર્ગ	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60	60-70
આવૃત્તિ	4	6	8	12	10	5	5

અથવા

(અ) બહુલકનો અર્થ આપી, બહુલકના ગુણ-દોષ લખો.
(બ) નીચેની માહિતી પરથી મધ્યસ્થ શોધો.

વર્ગ	50-60	60-70	70-80	80-90	90-100	100-110	110-120
આવૃત્તિ	7	11	19	25	22	13	3

પ્રશ્ન-5

નીચેનામાંથી ગમે તે સાત પ્રશ્નોના જવાબ આપો(બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો) (14)

- (1) લંડનના શ્રમિકોમાં ગરીબોનો અભ્યાસ કરનાર કોણ હતું? (14)
(અ) આર્થર બ્રાઉલી, (બ) ફેડરિક લિસ્ટ
(ક) જેકોબ વાઇનર (ડ) ચાર્લ્સ બૂથ
- (2) પુના શહેરનો કૌટુંબિક આર્થિક સર્વે કોણે કર્યો?
(અ) જેકોબ વાઇનર (બ) ફેડરિક લિસ્ટ
(ક) ડી. આર. ગાડગીલ (ડ) જગદીશ ભગવતી
- (3) ફેન્ય અર્થશાસ્ત્રી લિન્ડીએ શ્રમજીવીઓ પર ઉદ્યોગીકરણની અસરનો અભ્યાસ કર્યો હતો.
(અ) સાચુ (બ) ખોટુ

- (4) આર્થિક સર્વેક્ષણનું તપાસક્ષેત્ર વ્યાપક હોય છે.
 (અ) સાચુ (બ) ખોટુ
- (5) નિદર્શ અને સમષ્ટિ સમાન છે.
 (અ) ખોટુ (બ) સાચુ
- (6) સમગ્ર લોકોનો સમૂહ એટલે
 (અ) નિદર્શ (બ) સમષ્ટિ
- (7) મુલાકાત માહિતી મેળવવાની એક સામાજિક પ્રક્રિયા છે.
 (અ) ખોટુ (બ) સાચુ
- (8) મુલાકાતથી ગહન માહિતી મેળવવી શક્ય બનતી નથી.
 (અ) ખોટુ (બ) સાચુ
- (9) બહુલકના સૂત્રની સંજ્ઞા છે,
 (અ) Z (બ) M
- (10) 5, 7, 4, 4, 5, 8, 3, 4, 5 નો બહુલક છે.
 (અ) 5 (બ) 4
- (11) આર્થિક સર્વેક્ષણ વિશાળ વસ્તીનું સંપૂર્ણ ચિત્ર રજૂ કરે છે.
 (અ) સાચુ (બ) ખોટુ
- (12) મુલાકાતનો ઉદ્દેશ શોધપ્રશ્ન માટે જરૂરી પ્રાથમિક માહિતી મેળવવાનો છે.
 (અ) સાચુ (બ) ખોટુ

B. A. Sem- 5 CC – 306 Economic Survey-01 (New)

Q – 1 Give definition of Research. Explain the concept of Research. (14)

OR

Which are the matters taken into account during the selection of research questions and research development?

Q - 2 What is population? Give the types of population and explain sampling. (14)

OR

Write a short note : (1) Structure of sampling

(2) Improbable sampling

Q - 3 Explain the meaning of the interview method and its characteristics. (14)

OR

Explain the usefulness and limitations of the interview method.

Q - 4 (a) Give the meaning of Mean, write the merits and demerits of Mean. (7)

(b) Find the Mean from the information below. (7)

Class	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60	60-70
Frequency	4	6	8	12	10	5	5

OR

(a) Give the meaning of Mode, write the merits and demerits of Mode.

(b) Find the Median from the information below.

Class	50-60	60-70	70-80	80-90	90-100	100-110	110-120
Frequency	7	11	19	25	22	13	3

Q – 5 Answer any **seven** of the multiple choice questions from given below. (14)

(1) Who did the study of the poor people in the labourers of London?

(a) Arthur Brawley

(b) Friedrich List

(c) Jacob Weiner

(d) Charles Booth

(2) Who did the family economic survey of Pune city?

(a) Jacob Weiner

(b) Friedrich List

(c) D. R. Gadgil

(d) Jagdish Bhagvati

(3) French economist Friedrich List carried out the study on the impact of industrialization on the labourers.

(a) True

(b) False

E1082.4

- (4) Research field of economic survey is quite broad.
(a) True (b) False
- (5) Sampling and Population are same.
(a) False (b) True
- (6) The whole mass of people means
(a) Sample (b) population
- (7) Interview is a social process of obtaining information.
(a) False (b) True
- (8) It is not possible to get in-depth information from an interview.
(a) False (b) True
- (9) The sign of the formula of Mode is.....
(a) Z (b) M
- (10) The Mode of 5, 7, 4, 4, 5, 8, 3, 4, 5 is
(a) 5 (b) 4
- (11) Economic survey represents a complete picture of a large population
(a) True (b) False
- (12) The purpose of the interview is to get the primary information needed for the research question.
(a) True (b) False
-

પ્રશ્ન-1 સંશોધનની વ્યાખ્યા આપો. સંશોધન પ્રશ્નની પસંદગી અને ઘડતરમાં કઈ બાબતો ધ્યાનમાં રાખવામાં આવે છે? (14)

અથવા

આર્થિક સર્વેક્ષણની પ્રક્રિયા, મહત્વ અને મર્યાદાઓ ચર્ચો.

પ્રશ્ન-2 સમષ્ટિ એટલે શું? સમષ્ટિના પ્રકારો દર્શાવી સમષ્ટિ અને નિદર્શની સમજૂતી આપો. (14)

અથવા

ટૂંકનોંધ લખો : (1) નિદર્શનું માળખું

(2) બિનસંભાવનાત્મક નિદર્શન

પ્રશ્ન-3 મુલાકાત પદ્ધતિની ઉપયોગીતા અને મર્યાદાઓ સમજાવો. (14)

અથવા

મુલાકાત પદ્ધતિનો અર્થ અને તેના લક્ષણોની સમજૂતી આપો.

પ્રશ્ન-૪ પ્રશ્નાવલીનો અર્થ અને તેના લક્ષણોની ચર્ચા કરો. (14)

અથવા

પ્રશ્નાવલીના ઘડતર વિષે વિગતે ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન-૫ નીચે આપેલા વાક્યો સચા છે કે ખોટા તે જણાવો. (ગમે તે સાત) (૧૪)

(1) ફેન્ય અર્થશાસ્ત્રી ~~નિદર્શ~~ શ્રમજીવીઓ પર ઉદ્યોગીકરણની અસરનો અભ્યાસ કર્યો હતો.

(2) આર્થિક સર્વેક્ષણનું તપાસક્ષેત્ર વ્યાપક હોય છે.

(3) નિદર્શ અને સમષ્ટિ સમાન છે.

(૪) સમગ્ર લોકોનો સમૂહ એટલે નિદર્શ.

(૫) મુલાકાત માહિતી મેળવવાની એક સામાજિક પ્રક્રિયા છે.

(૬) મુલાકાતથી ગહન માહિતી મેળવવી શક્ય હોતી નથી.

(૭) પ્રશ્નાવલી પદ્ધતિમાં પ્રશ્નોની ગોઠવણી ક્રમ વિનાની હોવી જોઈએ?

(૮) પ્રશ્નાવલી પદ્ધતિ વધુ ખર્ચાળ નથી.

(૯) જેકોબ રાઇલ્સે ન્યૂયોર્કની ગરીબી અને ગંદી વસ્તીનું સર્વેક્ષણ કર્યું હતું.

(૧૦) સમષ્ટિ તપાસની અવેજીમાં નિદર્શ તપાસ થાય છે.

(૧૧) મુલાકાત અનુસૂચિને પ્રશ્નાવલી સાથે સરખાવી શકાય.

(૧૨) ટપાલથી મોકલાતી પ્રશ્નાવલી દરેક ઉત્તરદાતા માટે એકસમાન હોતી નથી.

B. A. Sem- 5 CC – 306 Economic Survey-01 (Old)

Q – 1 Give definition of Research. Which are the matters taken into account during the Selection and development of research questions (14)

OR

Discuss the process, importance and limitations of Economic survey.

Q – 2 What is Population? Show the types of Population and explain sampling. (14)

OR

Write a short note : (1) Structure of sampling
(2) Improbability sampling

Q – 3 Explain the usefulness and limitations of the interview method (14)

OR

Explain the meaning of the interview method and its features.

Q – 4 Discuss the meaning of questionnaire and its features (14)

OR

Discuss the design of questionnaire in detail.

Q - 5 State whether following sentences are true or false. (Any seven) (14)

- (1) French economist Friedrich List carried out the study on the impact of industrialization on the labourers.
- (2) Research field of economic survey is quite massive.
- (3) Sampling and Population are same.
- (4) The entire group of people is the Sample .
- (5) Interview is a social process of obtaining information.
- (6) It is not possible to get in-depth information from an interview.
- (7) Should the questions be arranged in no order in the questionnaire method.
- (8) Questionnaire method is not much expensive.
- (9) Jacob Riles surveyed poverty and squalor in New York.
- (10) Sample survey is done in place of Population survey.
- (11) A Interview schedule can be compared to a questionnaire.
- (12) Questionnaire sent by post is not the same for every respondent.

— X —